

**PLAN PRACY PEDAGOGA SPECJALNEGO
W ZESPOLE SZKOLNO-PRZEDSZKOLNYM NR 15 W RYBNIKU
W ROKU SZKOLNYM 2026/2027**

I. PODSTAWA OPRACOWANIA PLANU PRACY PEDAGOGA SPECJALNEGO

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016r. – Prawo oświatowe – w aktualnym stanie prawnym.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach – w aktualnym brzmieniu.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym – w aktualnym brzmieniu.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie sposobu prowadzenia dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji – w aktualnym brzmieniu.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 11 marca 2026 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej (Dz.U. z 2026 r. poz. 378).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 12 marca 2026 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz.U. z 2026 r. poz. 380).
- Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2026/2027.
- Reforma26. Kompas Jutra – założenia i rozwiązania wdrażane od roku szkolnego 2026/2027.
- Statut Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 15 w Rybniku, Program Wychowawczo-Profilaktyczny oraz wewnętrzne procedury i dokumenty szkoły.
- Wnioski z obserwacji, diagnoz, WOPFU, IPET, współpracy z nauczycielami, specjalistami i rodzicami oraz rozpoznanych potrzeb uczniów.

II. WPROWADZENIE I GŁÓWNE ZAŁOŻENIA

Plan pracy pedagoga specjalnego na rok szkolny 2026/2027 ukierunkowany jest na zapewnienie dzieciom i uczniom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi warunków do aktywnego, bezpiecznego i możliwie samodzielnego uczestnictwa w edukacji oraz życiu społeczności przedszkolnej i szkolnej. Szczególne znaczenie ma rozpoznawanie potrzeb w środowisku, współpraca z rodzicami i nauczycielami, dostępność oraz wykorzystywanie mocnych stron i potencjału ucznia.

W planie uwzględniono osiem podstawowych kierunków polityki oświatowej państwa na rok 2026/2027 oraz założenia Reformy26. Kompas Jutra. W pracy pedagoga specjalnego oznacza to m.in. wspieranie szkoły wymagającej, wspierającej i przyjaznej rozwojowi ucznia, rozwijanie kompetencji i praktycznych umiejętności, aktywności poznawczej, pracy projektowej, krytycznego myślenia, dobrostanu, bezpieczeństwa i samodzielności.

OZNACZENIA – KIERUNKI POLITYKI OŚWIATOWEJ I REFORMA26 „KOMPAS JUTRA”

KPO 1 – Wspieranie przedszkoli i szkół we wdrażaniu zmian wynikających z Reformy26. Kompas Jutra, ukierunkowanych na tworzenie szkoły wymagającej, wspierającej i przyjaznej rozwojowi ucznia.

KPO 2 – Szkoła miejscem budowania odporności społecznej – kształtowanie postaw patriotycznych, obywatelskich i prospołecznych oraz odpowiedzialności za bezpieczeństwo własne i innych.

KPO 3 – Edukacja zdrowotna w szkole – promowanie zdrowego stylu życia, aktywności ruchowej oraz przygotowanie uczniów do odpowiedzialnych zachowań prozdrowotnych i udzielania pierwszej pomocy.

KPO 4 – Promowanie higieny cyfrowej i aktywności off-line. Rozwijanie umiejętności bezpiecznego poruszania się w sieci i krytycznego myślenia, w tym odpowiedzialnego korzystania ze sztucznej inteligencji, a także korzystania z funkcjonalności i zasobów Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej.

KPO 5 – Rozpoznawanie potrzeb dzieci i młodzieży z wykorzystaniem oceny funkcjonowania w środowisku przedszkolnym i szkolnym. Wspieranie przedszkoli i szkół w zakresie współpracy z rodzicami w procesie edukacji, pomocy psychologiczno-pedagogicznej i wychowania w celu zapewnienia spójności i skuteczności wsparcia udzielanego każdemu dziecku.

KPO 6 – Profilaktyka uzależnień behawioralnych i przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej. Wspieranie zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży oraz udzielanie pomocy w kryzysach psychicznych.

KPO 7 – Wspieranie podejmowania świadomych decyzji edukacyjno-zawodowych, ze szczególnym uwzględnieniem doradztwa zawodowego i promocji kształcenia zawodowego. Upowszechnienie nowej oferty kształcenia zawodowego wypracowanej z branżami.

KPO 8 – Wspieranie ciekawości i aktywności poznawczej uczniów poprzez promowanie kształcenia interdyscyplinarnego i pracy projektowej oraz wykorzystywanie oceniania kształtującego i informacji zwrotnej w pracy z uczniem.

KOMPAS JUTRA – oznacza bezpośrednie odniesienie danego fragmentu planu do założeń Reformy²⁶ „Kompas Jutra”, w szczególności: szkoły wymagającej, wspierającej i przyjaznej rozwojowi ucznia, kompetencji i praktycznych umiejętności, pracy projektowej, aktywności poznawczej, informacji zwrotnej, edukacji zdrowotnej i obywatelskiej oraz odpowiedzialnego korzystania z technologii.

III. DIAGNOZA POTRZEB I FUNKCJONOWANIA UCZNIÓW ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI (SPE) [KPO 5]

Cel: Rozpoznanie indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych, możliwości psychofizycznych, zasobów oraz barier wpływających na funkcjonowanie dziecka/ucznia.

Zadania szczegółowe:

- Analiza orzeczeń, opinii poradni psychologiczno-pedagogicznych i innych dokumentów dotyczących ucznia.
- Obserwowanie funkcjonowania ucznia podczas zajęć, przerw, pracy indywidualnej i grupowej oraz w sytuacjach społecznych.
- Rozpoznawanie mocnych stron, [KPO 5] zainteresowań, uzdolnień, predyspozycji i preferowanych sposobów uczenia się.
- Identyfikowanie barier [KPO 5] edukacyjnych, komunikacyjnych, społecznych, emocjonalnych i organizacyjnych.
- Uwzględnianie czynników środowiskowych wpływających na aktywne i pełne uczestnictwo ucznia.
- Formułowanie wniosków i rekomendacji do pracy nauczycieli i specjalistów.
- Bieżąca aktualizacja rozpoznania potrzeb w związku ze zmianami sytuacji ucznia.

Sposoby i formy realizacji:

- rozmowy z uczniami i rodzicami/opiekunami; obserwacja; analiza dokumentacji; konsultacje zespołowe; arkusze obserwacji i diagnozy funkcjonalnej.

IV. PLANOWANIE I REALIZACJA POMOCY PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNEJ [KPO 1, KPO 5] [KOMPAS JUTRA]

Cel: Zapewnienie spójnego, adekwatnego i monitorowanego wsparcia, odpowiadającego na rzeczywiste potrzeby dziecka/ucznia.

Zadania szczegółowe:

- Współdział w planowaniu, [KPO 5] organizowaniu i monitorowaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
- Współpraca przy opracowywaniu, realizacji i modyfikowaniu IPET oraz WOPFU – zgodnie z obowiązującymi przepisami i potrzebami ucznia.
- Wspieranie nauczycieli w doborze dostosowań metod, form, warunków pracy i komunikacji.
- Monitorowanie skuteczności udzielanej pomocy oraz formułowanie wniosków do dalszej pracy.
- Wzmacnianie samodzielności, [KPO 1] [KOMPAS JUTRA] sprawczości i aktywnego udziału ucznia w planowaniu własnego uczenia się – adekwatnie do wieku i możliwości.
- Dbanie o ciągłość wsparcia podczas zmian klasy, etapu edukacyjnego lub sytuacji życiowej ucznia.

Sposoby i formy realizacji:

- zespoły ds. Pomocy psychologiczno-pedagogicznej; konsultacje; analiza efektów; modyfikacja działań; dokumentowanie ustaleń.

V. Dbanie o ciągłość wsparcia podczas zmian klasy, etapu edukacyjnego lub sytuacji życiowej ucznia.

Cel: Tworzenie środowiska edukacyjnego, w którym uczeń ze SPE może uczestniczyć w zajęciach i życiu szkoły na zasadach odpowiadających jego potrzebom.

Zadania szczegółowe:

- Rozpoznawanie barier ograniczających uczestnictwo uczniów.
- Rekomendowanie dostosowań organizacyjnych, dydaktycznych, komunikacyjnych i środowiskowych.
- Wspieranie nauczycieli w przygotowywaniu dostępnych materiałów i instrukcji.
- Wspieranie wykorzystania sprzętu i technologii wspomagających adekwatnie do potrzeb.
- **Włączanie uczniów ze SPE w projekty, uroczystości, wycieczki, działania sportowe, artystyczne, społeczne i wolontariackie.**
- **Promowanie rozwiązań wzmacniających samodzielność, wybór i sprawczość ucznia.**

Sposoby i formy realizacji:

- analiza warunków; konsultacje z nauczycielami i dyrektorem; rekomendacje; obserwacja dostępności materiałów i przestrzeni; wspólne planowanie dostosowań.

VI. WSPÓŁPRACA Z NAUCZYCIELAMI I SPECJALISTAMI [KPO 5, KPO 6]

Cel: Budowanie interdyscyplinarnego systemu wsparcia opartego na wymianie informacji, wspólnym planowaniu i monitorowaniu działań.

Zadania szczegółowe:

- Konsultowanie potrzeb uczniów z wychowawcami, nauczycielami i specjalistami.
- Wspieranie nauczycieli w rozumieniu zaleceń poradni i przekładaniu ich na praktykę.
- Współdział w planowaniu dostosowań i sposobów wspierania zachowania, komunikacji i uczenia się.

- Wymiana dobrych praktyk dotyczących edukacji włączającej, neurozróżnicowania i pracy z zachowaniami trudnymi.
- Współorganizowanie szkoleń i warsztatów zgodnie z potrzebami rady pedagogicznej.
- Współpraca w sytuacjach kryzysowych oraz w planowaniu działań profilaktycznych.

Sposoby i formy realizacji:

- konsultacje indywidualne i zespołowe; rady pedagogiczne; spotkania zespołów; szkolenia; analiza przypadków; dzielenie się materiałami i rozwiązaniami.

VII. WSPÓŁPRACA Z RODZICAMI I OPIEKUNAMI [KPO 5]

Cel: Budowanie partnerskiej relacji dom–szkoła oraz spójności oddziaływań wspierających rozwój dziecka.

Zadania szczegółowe:

- Prowadzenie konsultacji indywidualnych dotyczących funkcjonowania i potrzeb ucznia.
- Przekazywanie informacji o podejmowanych działaniach i postępach – z zachowaniem zasad poufności.
- Włączanie rodziców w planowanie i ocenę skuteczności wsparcia.
- Współpraca przy zespołach i dokumentacji wymagającej udziału rodzica.
- Wskazywanie dostępnych form pomocy specjalistycznej i instytucjonalnej.
- Organizowanie lub współorganizowanie spotkań edukacyjnych dla rodziców dotyczących m.in. emocji, granic, bezpieczeństwa cyfrowego, samodzielności i wspierania uczenia się.

Sposoby i formy realizacji:

- spotkania indywidualne; konsultacje; zebrania; materiały informacyjne; warsztaty; wspólne ustalanie celów i sposobów wsparcia.

VIII. ZDROWIE PSYCHICZNE, DOBROSTAN I BEZPIECZEŃSTWO [KPO 2, KPO 3, KPO 6] [KOMPAS JUTRA]

Cel: Wspieranie dobrostanu psychicznego uczniów, rozwijanie odporności psychicznej i zapewnianie adekwatnej pomocy w sytuacjach trudnych.

Zadania szczegółowe:

- Wspieranie rozpoznawania i regulowania emocji oraz rozwijania konstruktywnych sposobów radzenia sobie ze stresem.
- Współpraca z psychologiem, wychowawcami i rodzicami w sytuacjach obniżonego dobrostanu.
- Podejmowanie działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy rówieśniczej i cyberprzemocy.
- Wspieranie profilaktyki uzależnień behawioralnych.
- Udział w działaniach dotyczących bezpieczeństwa i reagowania kryzysowego zgodnie z procedurami szkoły.
- Uwzględnianie szczególnych potrzeb uczniów ze SPE w działaniach profilaktycznych i edukacyjnych.

Sposoby i formy realizacji:

- rozmowy wspierające; warsztaty; działania integracyjne; konsultacje; obserwacja; współpraca z zespołem i rodzicami.

IX. HIGIENA CYFROWA, BEZPIECZEŃSTWO W SIECI I ODPOWIEDZIALNE KORZYSTANIE ZE SZTUCZNEJ INTELIGENCJI [KPO 4] [KOMPAS JUTRA]

Cel: Wspieranie uczniów w bezpiecznym, krytycznym i odpowiedzialnym korzystaniu z technologii cyfrowych.

Zadania szczegółowe:

- Rozwijanie umiejętności bezpiecznego poruszania się w sieci.
- Wspieranie krytycznego myślenia i weryfikowania informacji.
- Rozmowy o prywatności, danych osobowych, cyberprzemocy i odpowiedzialnej komunikacji.
- Promowanie równowagi między aktywnością online i offline.
- Wspieranie nauczycieli w dostosowaniu cyfrowych materiałów do potrzeb uczniów ze SPE.
- Rozwijanie odpowiedzialnego i krytycznego korzystania z narzędzi AI, adekwatnie do wieku i możliwości ucznia.

Sposoby i formy realizacji:

- zajęcia i rozmowy profilaktyczne; analiza sytuacji; materiały edukacyjne; współpraca z wychowawcami i rodzicami; działania w ramach programu wychowawczo-profilaktycznego.

X. EDUKACJA ZDROWOTNA, AKTYWNOŚĆ I SAMODZIELNOŚĆ [KPO 3] [KOMPAS JUTRA]

Cel: Wspieranie uczniów w rozwijaniu praktycznych kompetencji związanych ze zdrowiem, samodzielnością i odpowiedzialnością za własne funkcjonowanie.

Zadania szczegółowe:

- Współdziałanie w działaniach szkoły promujących zdrowy styl życia i aktywność ruchową.
- Wspieranie rozwijania samodzielności w codziennym funkcjonowaniu.
- Rozwijanie umiejętności rozpoznawania potrzeb własnego organizmu i sygnałów przeciążenia.
- Wspieranie uczniów w poznawaniu zasad bezpieczeństwa i podstawowych zachowań w sytuacjach zagrożenia.
- Dostosowywanie form udziału uczniów ze SPE w działaniach prozdrowotnych.

Sposoby i formy realizacji:

- ćwiczenia praktyczne; rozmowy; sytuacyjne; projekty; współpraca z nauczycielami i specjalistami.

XI. KOMPETENCJE, AKTYWNOŚĆ POZNAWCZA, PRACA PROJEKTOWA I INFORMACJA ZWROTNA [KPO 8] [KOMPAS JUTRA]

Cel: Wspieranie rozwoju kompetencji ucznia poprzez uczenie się przez działanie, doświadczenie, współpracę i refleksję.

Zadania szczegółowe:

- Rozwijanie umiejętności uczenia się, planowania i organizowania pracy.
- Wspieranie aktywności poznawczej poprzez zadania praktyczne i problemowe.
- Włączanie uczniów ze SPE w projekty edukacyjne i działania interdyscyplinarne z odpowiednim dostosowaniem poziomu trudności.
- Rozwijanie kompetencji komunikacyjnych, społecznych, emocjonalnych i cyfrowych.
- Wspieranie korzystania z informacji zwrotnej i elementów oceniania kształtującego.

- Wzmacnianie zainteresowań, uzdolnień i poczucia sprawstwa.
- Wspieranie ucznia w refleksji nad własnymi postępami i sposobami uczenia się.

Sposoby i formy realizacji:

- projekty; zadania praktyczne; gry dydaktyczne; praca w parach i grupach; samoocena; informacja zwrotna; prezentowanie efektów pracy.

XII. POSTAWY OBYWATELSKIE, PATRIOTYCZNE I PROSPOŁECZNE [KPO 2] [KOMPAS JUTRA]

Cel: Włączanie uczniów ze SPE w życie społeczności oraz rozwijanie odpowiedzialności, współpracy i szacunku dla innych.

Zadania szczegółowe:

- Włączanie uczniów w wydarzenia i uroczystości szkolne z uwzględnieniem ich możliwości.
- Rozwijanie rozumienia zasad współżycia społecznego, praw i obowiązków.
- Kształtowanie empatii, odpowiedzialności i szacunku dla różnorodności.
- Wspieranie udziału w samorządzie, wolontariacie i działaniach społecznych.
- Wzmacnianie odpowiedzialności za bezpieczeństwo własne i innych.

Sposoby i formy realizacji:

- działania klasowe i szkolne; projekty społeczne; wolontariat; rozmowy; gry dydaktyczne; uroczystości; współpraca ze środowiskiem lokalnym.

XIII. UCZNIOWIE Z DOŚWIADCZENIEM MIGRACJI I ZRÓŻNICOWANYM TŁEM KULTUROWYM [KPO 1, KPO 5] [KOMPAS JUTRA]

Cel: Zapewnienie uczniom warunków sprzyjających adaptacji, bezpieczeństwu, integracji i uczestnictwu w edukacji.

Zadania szczegółowe:

- Rozpoznawanie barier językowych, społecznych, emocjonalnych i adaptacyjnych.
- Wspieranie poczucia bezpieczeństwa i przynależności.
- Współpraca z nauczycielami i rodzicami w dostosowaniu komunikacji.
- Przeciwdziałanie izolacji, stereotypom i stygmatyzacji.
- Uwzględnianie indywidualnego doświadczenia ucznia przy planowaniu wsparcia.

Sposoby i formy realizacji:

- rozmowy; obserwacja; działania integracyjne; konsultacje z nauczycielami i rodzicami; współpraca z instytucjami, jeżeli jest potrzebna.

XIV. DORADZTWO I PRZYGOTOWANIE DO SAMODZIELNOŚCI EDUKACYJNO-ZAWODOWEJ [KPO 7] [KOMPAS JUTRA]

Cel: Wspieranie uczniów, szczególnie ze SPE, w poznawaniu własnych mocnych stron, zainteresowań i możliwości oraz w podejmowaniu adekwatnych decyzji dotyczących dalszej edukacji.

Zadania szczegółowe:

- Rozpoznawanie zainteresowań, predyspozycji i mocnych stron uczniów.
- Wspieranie realistycznego, ale rozwijającego obrazu własnych możliwości.
- Współpraca z doradcą zawodowym, wychowawcami i rodzicami.

- Włączanie uczniów ze SPE w działania związane z poznawaniem zawodów i środowiska pracy.
- Wspieranie umiejętności podejmowania decyzji i planowania kolejnych etapów edukacyjnych.

Sposoby i formy realizacji:

- rozmowy; ćwiczenia; projekty; konsultacje; informacje o możliwościach kształcenia; współpraca ze specjalistami.

XV. WSPÓŁPRACA ZE ŚRODOWISKIEM ZEWNĘTRZNYM [KPO 5]

Cel: Wykorzystywanie zasobów poradni, placówek doskonalenia nauczycieli i innych podmiotów wspierających dzieci i młodzież.

Zadania szczegółowe:

- Współpraca z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi.
- Korzystanie z konsultacji i wsparcia specjalistów zewnętrznych.
- Współpraca z placówkami doskonalenia nauczycieli.
- W razie potrzeby współpraca z podmiotami działającymi na rzecz dzieci, młodzieży i rodzin.
- Przestrzeganie zasad ochrony danych osobowych i udostępniania informacji.

Sposoby i formy realizacji:

- konsultacje; spotkania; szkolenia; konferencje; sieci współpracy; wspólne działania na rzecz ucznia.

XVI. DOKUMENTOWANIE PRACY PEDAGOGA SPECJALNEGO

Cel: Prowadzenie dokumentacji w sposób systematyczny, rzetelny i zgodny z obowiązującymi przepisami.

Zadania szczegółowe:

- Prowadzenie wymaganej dokumentacji pracy pedagoga specjalnego i zajęć specjalistycznych.
- Dokumentowanie obserwacji, konsultacji, działań diagnostycznych, wspierających i interwencyjnych.
- Gromadzenie dokumentacji związanej z IPET i WOPFU zgodnie z zakresem obowiązków i przepisami.
- Systematyczne aktualizowanie zapisów.
- Przechowywanie dokumentacji z zachowaniem zasad ochrony danych osobowych i bezpieczeństwa informacji.

Sposoby i formy realizacji:

- dzienniki; arkusze obserwacji; notatki służbowe; protokoły/ustalenia zespołów; dokumentacja IPET/WOPFU; sprawozdania.

XVII. EWALUACJA I MONITOROWANIE REALIZACJI PLANU [KPO 1] [KOMPAS JUTRA]

Cel: Ocena skuteczności podejmowanych działań oraz wykorzystywanie wniosków do dalszego planowania pracy.

Zadania szczegółowe:

- Bieżąca analiza efektów udzielanego wsparcia.
- Analiza informacji od uczniów, rodziców, nauczycieli i specjalistów.
- Analiza dokumentacji, obserwacji i postępów uczniów.
- Ocena skuteczności dostosowań i form pomocy.
- Formułowanie wniosków do dalszej pracy.
- Sporządzenie rocznego sprawozdania z realizacji planu pracy pedagoga specjalnego.

Sposoby i formy realizacji:

- rozmowy; obserwacje; analiza dokumentacji; konsultacje zespołowe; ankiety lub krótkie informacje zwrotne – w zależności od potrzeb.

XVIII. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Plan ma charakter otwarty. Może być modyfikowany w ciągu roku szkolnego w zależności od aktualnych potrzeb uczniów, wyników rozpoznania, organizacji pracy Zespołu Szkolno Przedszkolnego nr 15 w Rybniku, wniosków z ewaluacji oraz zmian w przepisach prawa oświatowego.

Realizacja zadań odbywa się w zakresie kompetencji pedagoga specjalnego oraz we współpracy z dyrektorem, nauczycielami, wychowawcami, pedagogiem, psychologiem i pozostałymi specjalistami, rodzicami/opiekunami oraz – w uzasadnionych przypadkach – podmiotami zewnętrznymi.

Data opracowania:
wrzesień 2026 r.

Pedagog specjalny: Joanna Hoszowska